

РІШЕННЯ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасникам бойових дій надається така пільга, як 75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленням балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Згідно з п. 6 постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» витрати державних органів, органів місцевого і регіонального самоврядування, підприємств, установ і організацій, пов'язані з наданням пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», покриваються місцевими фінансовими органами на підставі розрахунків, поданих організаціями, шляхом перерахування коштів на їх рахунки в установах банків. Пільги, передбачені зазначеним Законом, надаються організаціями за рахунок власних коштів з наступним відшкодуванням їх з бюджету за встановленими нормами у погоджені з фінансовими органами терміни.

Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, у п. 1 Положення про цей Реєстр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. № 117, визначається як автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою згідно із законами України.

Відповідно до п. 10 цього Положення підприємства та організації, що надають послуги, щомісяця до 25 числа подають уповноваженому органу на паперових та електронних носіях розрахунки щодо вартості послуг, наданих пільговикам у минулому місяці, згідно з формою «2-пільга».

За таких обставин передбачена учаснику бойових дій пільга надається йому за рахунок підприємства чи організації, що надає послугу, відповідно й розмір щомісячної оплати пільговиком спожитих послуг зменшується на розмір пільги.

У таких випадках підприємство чи організація, що надає послугу, набуває права на відшкодування пільги з бюджету в передбаченому відповідними нормативно-правовими актами порядку

УХВАЛА

колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України

від 3 березня 2010 р.

(в и т я г)

У жовтні 2008 р. відкрите акціонерне товариство «Мелітопольгаз» (далі — ВАТ) звернулося до суду із позовом до П.В., треті особи — управління праці та соціального захисту населення Мелітопольської районної державної адміністрації (далі — Управління), контрольно-ревізійний відділ в м. Мелітополі та Мелітопольському районі Запорізької області, про стягнення суми заборгованості з оплати за спожитий газ.

У позовній заяві ВАТ послалося на те, що відповідач користується послугами з газопостачання, які

воно надає йому згідно з укладеним договором, однак плату за спожитий газ вносить несвоєчасно й станом на 10 жовтня 2008 р. заборгував 861 грн.

До участі у справі суд залучив як відповідача ще й П.М.

Мелітопольський міськрайонний суд рішенням від 14 серпня 2009 р., залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду Запорізької області від 20 жовтня 2009 р., позов задовольнив.

У касаційній скарзі П.В. та П.М. просили скасувати ухвалені у справі судові рішення та постановити

нове рішення, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права.

Заслухавши доповідача, обговоривши доводи, наведені у скарзі, та перевіrivши матеріали справи, колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що касаційна скарга підлягає задоволенню частково з таких підстав.

Суд установив, що відповідачі є власниками будинку в с. Семенівка Мелітопольського району. 9 червня 2006 р. між ВАТ та П.В. було укладено договір про надання послуг з газопостачання за адресою зазначеного будинку, відповідно до умов якого П.В. зобов'язаний щомісячно з 25 до 30 (31) числа поточного місяця повідомляти показники лічильника та здійснювати оплату за спожитий газ до 10 числа наступного місяця. Також установлено, що П.В. є учасником бойових дій, відповідно до Закону від 22 жовтня 1993 р. № 3551-ХІІ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (далі — Закон № 3551-ХІІ) має пільгу — 75-процентну знижку з оплати за спожитий газ — і внесений до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги. У зв'язку з цим Управління за наданими ВАТ розрахунками здійснює компенсацію товариству за надану П.В. пільгу.

Задовольняючи позов, суд виходив із того, що П.В. порушив умови договору про надання послуг із газопостачання в частині повідомлення ВАТ показників лічильника та строку внесення плати за спожитий газ, тому саме відповідачі зобов'язані сплатити позивачу нараховану заборгованість у розмірі 861 грн.

Проте з такими висновками суду погодитися не можна.

Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 12 Закону № 3551-ХІІ учасникам бойових дій надається така пільга, як 75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Згідно з п. 6 постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» витрати державних органів, органів місцевого і регіонального самоврядування, підприємств, установ і організацій, пов'язані з наданням пільг, передбачених Законом № 3551-ХІІ, покриваються місцевими фінансовими органами на підставі розрахунків, поданих організаціями, шляхом перерахування коштів на їх рахунки в установах банків. Пільги, передбачені зазначеним Законом, надаються організаціями за рахунок власних коштів з наступним відшкодуванням їх з бюджету за встановленими нормами у погоджені з фінансовими органами терміни.

Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, у п. 1 Положення про цей Реєстр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. № 117, визначається як автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою згідно із законами України. Відповідно до п. 10 цього Положення підприємства та організації, що надають послуги, щомісяця до 25 числа подають уповноваженому органу на паперових та електронних носіях розрахунки щодо вартості послуг, наданих пільговикам у минулому місяці, згідно з формою «2-пільга».

За таких обставин передбачена учаснику бойових дій пільга надається йому за рахунок підприємства чи організації, що надає послугу, відповідно й розмір щомісячної оплати пільговиком спожитих послуг зменшується на розмір пільги.

У таких випадках підприємство чи організація, що надає послугу, набуває права на відшкодування пільги з бюджету в передбаченому відповідними нормативно-правовими актами порядку.

При цьому ні в законі, ні в укладеному між П.В. і ВАТ договорі не передбачено, що в разі несвоєчасної оплати пільговиком спожитих послуг у розмірі, визначеному з урахуванням пільги, він позбавляється права на таку пільгу та зобов'язаний оплачувати спожиті послуги в повному обсязі.

За загальним правилом, заборгованість із оплати послуг виникає в разі, коли споживач не вносить плати в тому розмірі, в якому він зобов'язаний її вносити.

Суд на порушення вимог статей 214, 215 ЦПК на зазначене уваги не звернув, не з'ясував у повному обсязі характер спірних правовідносин та правову норму, що підлягає застосуванню. Суд встановив, що відповідачі мають пільгу з оплати за спожитий газ, проте не з'ясував і не зазначив у рішенні, в якому розмірі з урахуванням пільги вони були зобов'язані вносити ВАТ плату за спожитий газ та чи внесли її, а відтак не визначив, чи мають П.В. та П.М. заборгованість із оплати послуг, і безпідставно зобов'язав їх сплатити ВАТ за спожитий газ без урахування пільги.

Апеляційний суд на це уваги не звернув, на порушення вимог статей 303, 315 ЦПК належним чином не перевіriv доводи, наведені в апеляційній скарзі, в ухвалі не зазначив конкретних обставин і фактів, що спростовують такі доводи, і залишив рішення суду першої інстанції без змін.

Керуючись статтями 336, 338 ЦПК, колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України касаційну скаргу П.В. та П.М. задовольнила частково: рішення Мелітопольського міськрайонного суду від 14 серпня 2009 р. та ухвалу Апеляційного суду Запорізької області від 20 жовтня 2009 р. скасувала, справу передала на новий розгляд до суду першої інстанції.

Відповідно до ст. 330 ЦК України якщо майно відчужене особою, яка не мала на це права, добросовісний набувач набуває право власності на нього, якщо відповідно до ст. 388 цього Кодексу майно не може бути витребуване у нього.

У п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК України передбачено, що в разі придбання майна за відплатним договором у особи, яка не мала права його відчужувати, про що набувач не знав і не міг знати (добросовісний набувач), власник має право витребувати це майно від набувача лише у випадку, якщо майно вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом.

За змістом ст. 388 ЦК України добросовісним вважається придбання майна не безпосередньо у власника, а в особи, яка не мала права його відчужувати. Наслідком угоди, укладеної з таким порушенням, є не двостороння реституція, а повернення майна з чужого незаконного володіння (віндикація).

Таким чином, права особи, яка вважає себе власником майна, підлягають захисту лише шляхом задоволення віндикаційного позову про витребування майна від добросовісного набувача

УХВАЛА

колегії суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України

від 15 квітня 2009 р.

(в и т я г)

У червні 2006 р. прокуратура м. Донецька, яка діяла в інтересах Б.І., звернулася до суду з позовом до П.О., Х.І., К.Р., треті особи: А.Н., відділ опіки та піклування виконавчого комітету Кіровської районної у м. Донецьку ради, приватний нотаріус Донецького міського нотаріального округу Х.О., приватний нотаріус Донецького міського нотаріального округу Д.В., про визнання недійсними договорів купівлі-продажу.

У позові зазначалося, що Б.І. є сином А.В.

25 квітня 2001 р. А.В. склав заповіт, яким усе своє майно заповів своєму синові Б.І.

25 листопада 2004 р. між А.В. та К.Р. формально відбулась угода купівлі-продажу квартири у м. Донецьку. Укладення договору купівлі-продажу підтверджувалося розпискою А.В. про отримання за продаж квартири 20 тис. грн. Оскільки цей договір не було нотаріально оформлено, то К.Р. звернувся до суду із позовом про визнання його дійсним.

29 січня 2005 р. А.В. помер.

Кіровський районний суд м. Донецька рішенням від 19 травня 2005 р. спірний договір купівлі-продажу квартири визнав дійсним. Однак Апеляційний суд Донецької області ухвалою від 5 грудня 2005 р. зазначене рішення скасував, а справу направив на новий розгляд до суду першої інстанції. Кіровський районний суд м. Донецька ухвалою від 15 травня 2006 р. позовну заяву К.Р. залишив без розгляду. Отже, спірний договір купівлі-продажу дійсним визнано не було.

19 вересня 2005 р. на підставі договору купівлі-продажу К.Р. продав спірну квартиру П.О., яка 9 грудня 2005 р. продала її Х.І. Оскільки договір купівлі-продажу від 25 листопада 2004 р. дійсним визнано не було, він мав бути визнаний недійсним, а у зв'язку з цим мали бути визнані

недійсними й наступні договори купівлі-продажу спірної квартири. Через зазначені перешкоди Б.І. був позбавлений можливості прийняти спадщину за заповітом після смерті батька, чим грубо порушувалися його права. Ураховуючи це, прокуратура м. Донецька просила задовольнити позовні вимоги та визнати недійсними договори купівлі-продажу від 19 вересня 2005 р., від 9 грудня 2005 р.; зобов'язати Х.І. повернути спірну квартиру П.О., зобов'язати П.О. повернути квартиру К.Р., а К.Р. — повернути квартиру Б.І., аби останній міг прийняти спадщину за заповітом після смерті батька.

Х.І. звернувся із зустрічним позовом до Б.І. про визнання його добросовісним набувачем та визнання права власності на квартиру. Свої вимоги позивач обґрунтував тим, що на підставі договору купівлі-продажу від 9 грудня 2005 р. він придбав у П.О. спірну квартиру. При цьому він не знав і не міг знати, що стосовно квартири існує спір. З огляду на це Х.І. вважав, що він є добросовісним набувачем на підставі статей 330 та 388 ЦК.

Рішенням Кіровського районного суду м. Донецька від 15 червня 2007 р., залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду Донецької області від 7 листопада 2007 р., позовні вимоги прокуратури м. Донецька задоволено частково. Визнано недійсним договір купівлі-продажу квартири, укладений 19 вересня 2005 р. між К.Р. та П.О. Стягнуто з К.Р. на користь П.О. 12 тис. 40 грн. Визнано недійсним договір купівлі-продажу квартири, укладений 9 грудня 2005 р. між П.О. та Х.І. Стягнуто з П.О. на користь Х.І. 84 тис. 335 грн. У решті позову відмовлено. У задоволенні зустрічного позову також відмовлено.

У касаційній скарзі Х.І. просив скасувати ухвалені у справі судові рішення та ухвалити нове,

яким відмовити у задоволенні основного позову та задовольнити зустрічні позовні вимоги, посилаючись на неправильне застосування судом норм матеріального права та порушення судом норм процесуального права.

Заслухавши доповідача, обговоривши наведені у скарзі доводи та перевіrivши матеріали справи, колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що касаційна скарга підлягає задоволенню частково з таких підстав.

Задовольняючи позовні вимоги прокуратури м. Донецька, яка діяла в інтересах Б.І., та визнаючи недійсними договори купівлі-продажу квартири, а також відмовляючи Х.І. у задоволенні його позову про визнання його добросовісним набувачем, суд першої інстанції, з яким погодився і суд апеляційної інстанції, виходив з того, що відчуження спірної квартири К.Р. та П.О. відбувалося, коли вони не були власниками цієї квартири, у зв'язку з володінням нею без законних на те підстав, тому договори купівлі-продажу, укладені ними, на підставі ст. 215 ЦК є недійсними. Оскільки К.Р. та П.О. під час відчуження квартири діяли недобросовісно, Х.І. не є добросовісним набувачем спірної квартири.

Проте з такими висновками суду погодитися не можна.

Згідно з ЦК особа, яка вважає, що її речові права порушено, має право звернутися до суду як з позовом про визнання відповідної угоди недійсною (статті 215—235), так і з позовом про витребування майна з чужого незаконного володіння (статті 330, 338).

Прокуратура м. Донецька, яка діяла в інтересах Б.І., звернулася з позовом про визнання договорів купівлі-продажу недійсними на підставі невідповідності їх вимогам закону.

У ст. 215 ЦК встановлено загальне правило про те, що правочин є недійсним у зв'язку з недотриманням у момент його вчинення стороною (сторонами) загальних вимог, які необхідні для чинності правочину, передбачених у ст. 203 цього Кодексу.

Однак у ст. 216 ЦК визначено особливі правові наслідки недійсності правочину. Зокрема, кожна зі сторін зобов'язана повернути другій стороні у натурі все, що вона одержала на виконання цього правочину, а в разі неможливості такого повернення — відшкодувати вартість того, що одержано, за цінами, які існують на момент відшкодування, якщо законом не встановлені особливі умови їх застосування або особливі правові наслідки окремих видів недійсних правочинів.

Отже, на правочин, укладений з порушенням вимог закону, не поширюється дія загального правила про наслідки недійсності правочину

(двостороння реституція), якщо в законі передбачені інші наслідки такого порушення.

Відповідно до ст. 330 ЦК якщо майно відчужене особою, яка не мала на це права, добросовісний набувач набуває право власності на нього, якщо відповідно до ст. 388 цього Кодексу майно не може бути витребуване у нього.

У п. 3 ч. 1 ст. 388 ЦК передбачено, що в разі придбання майна за відплатним договором в особи, яка не мала права його відчужувати, про що набувач не знав і не міг знати (добросовісний набувач), власник має право витребувати це майно від набувача лише у випадку, якщо майно вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом.

За змістом ст. 388 ЦК України добросовісним вважається придбання майна не безпосередньо у власника, а в особи, яка не мала права його відчужувати. Наслідком угоди, укладеної з таким порушенням, є не двостороння реституція, а повернення майна з чужого незаконного володіння (віндикація).

Таким чином, права особи, яка вважає себе власником майна, не підлягають захисту шляхом задоволення позову до добросовісного набувача з використанням правового механізму, встановленого статтями 215, 216 ЦК. Такий захист можливий лише шляхом задоволення віндикаційного позову, якщо є підстави, передбачені ст. 388 цього Кодексу, які дають право витребувати майно від добросовісного набувача.

Проте суди не з'ясували, який саме спосіб захисту права власності обрав позивач — звернутися з проханням про визнання правочинів недійсними і, як наслідок, повернення всього, що одержано за ними, чи про визнання недійсним договору купівлі-продажу від 12 вересня 2005 р. та витребування майна із чужого незаконного володіння (віндикація).

Крім того, власник має право витребувати майно від набувача, яке за відплатним договором придбане в особи, яка не мала права його відчужувати, про що набувач не знав і не міг знати, лише у разі, якщо майно: було загублене власником або особою, якій він передав майно у володіння; було викрадене у власника або особи, якій він передав майно у володіння; вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом (ч. 1 ст. 388 ЦК).

Установлено, що рішення Кіровського районного суду м. Донецька від 19 травня 2005 р. про визнання дійсним договору купівлі-продажу квартири, укладеного між А.В. та К.Р., на підставі ч. 1 ст. 223 ЦПК набрало законної сили 29 травня 2005 р., оскільки не було оскаржено в апеляційному порядку.

Суди першої та апеляційної інстанцій не врахували зазначені обставини, які мають істотне значення для правильного вирішення спору.

Оскільки порушення норм матеріального та процесуального права призвело до неправильного вирішення справи, колегія суддів Судової палати у цивільних справах Верховного Суду

України, керуючись статтями 336, 338, 345 ЦПК, касаційну скаргу Х.І. задовольнила частково: рішення Кіровського районного суду м. Донецька від 15 червня 2007 р. та ухвалу Апеляційного суду Донецької області від 7 листопада 2007 р. скасувала, а справу передала до суду першої інстанції для розгляду іншим суддею.

РІШЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВАХ *

Висновок касаційного суду про відсутність предмета спору не ґрунтується на законі, оскільки товариство оспорило правомірність дій (рішення) митних органів, які відмовлялися пропускати задекларований товариством товар за визначеним ним кодом, запропонувавши задекларувати цей товар за іншим кодом, обґрунтованість ввезення товару за яким і оспорується.

За змістом чинного законодавства позивач міг не погодитись із законністю такої вказівки митних органів та оспорити відмову в пропуску товару на митну територію України. Однак обраний позивачем спосіб захисту — оформлення товару за зазначеним митним органом кодом, а потім оскарження його дій (рішень) — не суперечить закону.

Оформлення митним органом товару згідно з поданою товариством вантажною митною декларацією є дією суб'єкта владних повноважень, що породжує для позивача певні правові наслідки, а тому може бути оскаржено до суду. При цьому право позивача на оскарження не залежить від того, сам він помилково зазначив код товарної номенклатури чи в результаті вказівки митного органу, оскільки останній має діяти лише в спосіб, на підставі та в межах закону

ПОСТАНОВА Іменем України

1 грудня 2009 р. колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України, розглянувши в порядку письмового провадження за винятковими обставинами за скаргою товариства з обмеженою відповідальністю «Пластфарма» (далі — ТОВ) справу за його позовом до Львівської митниці (далі — Митниця) та Головного управління Державного казначейства у Львівській області (далі — Головне управління) про визнання нечинним митного оформлення товарів та зобов'язання вчинити дії, **в с т а н о в и л а:**

У червні 2006 р. ТОВ звернулося до суду із позовом, в якому просило: визнати нечинним оформлення Митницею товару згідно з поданою позивачем вантажною митною декларацією № 209030006/5/001389 за кодом 0206491000 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі — УКТЗЕД); зобов'язати відповідача здійснити оформлення цього товару за кодом 0510000000 УКТЗЕД, а Головне управління — повернути надмірно сплачені ТОВ 61 тис. 614 грн

15 коп. ввізного мита та 12 тис. 322 грн 84 коп. податку на додану вартість (далі — ПДВ). На обґрунтування своїх вимог позивач послався на те, що при здійсненні оформлення у митному режимі вантажу відповідач безпідставно зобов'язав його вказати код 0206491000 замість 0510000000 УКТЗЕД.

Господарський суд Львівської області постановою від 30 січня 2007 р., залишеною без змін ухвалою Львівського апеляційного адміністративного суду від 9 жовтня 2007 р., позовні вимоги задовольнив частково: визнав нечинним оформлення Митницею товару та зобов'язав Головне управління повернути надмірно сплачені ТОВ суми; у частині вимог про зобов'язання відповідача здійснити оформлення цього товару за кодом 0510000000 УКТЗЕД — відмовив. При цьому суд першої інстанції виходив із того, що розмитнення ввезеної позивачем замороженої підшлункової свинячої залози для виробництва субстанції інсуліну за кодом 0206491000 УКТЗЕД не відповідає чинному законодавству (що встановлено, зокрема, рішеннями Господарського суду Львівської області в інших справах, де цей суд дійшов висновку, що

* Публікується повний текст судового рішення з незначною редакційною правкою.

митне оформлення аналогічного товару повинно здійснюватися за кодом 0510000000 УКТЗЕД), тому оформлення Митницею товару є нечинним і надмірно сплачені у зв'язку з цим ввізне мито та ПДВ підлягають поверненню. Судове рішення в частині відмови у задоволенні позовних вимог щодо зобов'язання відповідача здійснити оформлення цього товару за кодом 0510000000 УКТЗЕД обґрунтоване тим, що процедура розмитнення зазначеного товару завершена, він не перебуває під митним контролем, а випущений у вільний обіг на територію України, тому його повторне митне оформлення є неможливим.

Вищий адміністративний суд України постановою від 16 квітня 2009 р. ухвалений у справі судові рішення скасував, у задоволенні позову відмовив, пославшись на те, що відсутній предмет спору, оскільки ТОВ не оскаржувало рішення, дії чи бездіяльність Митниці, а просило, зокрема, визнати нечинним оформлення нею товару згідно з поданою самим позивачем вантажною митною декларацією. Крім того, касаційний суд вказав на безпідставність посилання попередніх судів на рішення в інших справах, де позивач не був стороною.

У скарзі до Верховного Суду України ТОВ, пославшись на наявність підстави, встановленої п. 1 ч. 1 ст. 237 КАС, просило переглянути за винятковими обставинами та скасувати постанову Вищого адміністративного суду України. На обґрунтування своїх вимог скаржник додав копії рішень Верховного Суду України від 5 лютого 2008 р. та Вищого адміністративного суду України від 2 червня 2006 р., в яких, на його думку, одні й ті самі норми права застосовано інакше, ніж у справі, що розглядається.

Перевіривши за матеріалами справи наведені у скарзі доводи, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла висновку про обґрунтованість скарги позивача, виходячи з такого.

Відповідно до ст. 47 Закону від 7 лютого 2002 р. № 3018-III «Про судоустрій України» Верховному Суду України на виконання завдання щодо забезпечення однакового застосування законодавства всіма судами загальної юрисдикції в цій справі слід роз'яснити, чи поширюються на спірні правовідносини положення ст. 17 КАС.

Згідно з п. 1 ч. 1 цієї статті компетенція адміністративних судів поширюється, зокрема, на спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його

рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності.

У п. 17 ч. 1 ст. 1 МК митні органи визначено як спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до цього Кодексу та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи.

Статтю 313 МК передбачено, що класифікацію товарів, тобто віднесення їх до зазначених в УКТЗЕД класифікаційних групувань, покладено на митні органи, рішення яких із цього питання є обов'язковими для підприємств і громадян.

Висновок касаційного суду про відсутність предмета спору не ґрунтується на законі, оскільки позивач оспорував правомірність дій (рішення) Митниці, яка, як встановили суди, відмовлялася пропускати задекларований позивачем товар за визначеним ним кодом, запропонувавши задекларувати цей товар за іншим кодом, обґрунтованість ввезення товару за яким і оспорується.

За змістом чинного законодавства позивач міг не погодитись із законністю такої вказівки Митниці та оспорити відмову в пропуску товару на митну територію України. Проте обраний позивачем спосіб захисту — оформлення товару за вказаним Митницею кодом, а потім оскарження її дій (рішень) — не суперечить закону.

Таким чином, оформлення Митницею товару згідно з поданою позивачем вантажною митною декларацією є дією суб'єкта владних повноважень, що породжує для позивача певні правові наслідки й може бути оскаржено до суду. При цьому право позивача на оскарження не залежить від того, сам він помилково зазначив код товарної номенклатури чи в результаті вказівки митного органу, оскільки останній має діяти лише в спосіб, на підставі та в межах закону.

Враховуючи наведене, постановою Вищого адміністративного суду України підлягає скасуванню з направленням справи до цього суду на новий касаційний розгляд.

Керуючись статтями 241—243 КАС, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України **п о с т а н о в и л а**:

Скаргу ТОВ задовольнити.

Постанову Вищого адміністративного суду України від 16 квітня 2009 року скасувати, справу направити на новий касаційний розгляд.

Постанова є остаточною і не може бути оскаржена, крім випадку, встановленого п. 2 ч. 1 ст. 237 КАС.

РІШЕННЯ У ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВАХ

Об'єкти культурної спадщини, у тому числі щойно виявлені, відповідно до п. 2 ст. 14 та ст. 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» до вирішення питання про занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України підлягають охороні відповідно до вимог цього Закону.

Згідно з ч. 1 ст. 18 зазначеного Закону об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками (за винятком пам'яток, відчуження або передача яких обмежується законодавчими актами України), можуть бути відчужені, а також передані власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування чи управління іншій юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини.

Вирішуючи спір за позовом про зобов'язання укласти договір купівлі-продажу, суд зазначених вимог закону не врахував та ухилився від дослідження обставин погодження відчуження спірного об'єкта

ПОСТАНОВА

Судової палати у господарських справах Верховного Суду України

від 3 березня 2009 р.

(в и т я г)

У серпні 2007 р. товариство з обмеженою відповідальністю «Авіантбуд» (далі — ТОВ) звернулося до Господарського суду м. Києва з позовом до відділу приватизації комунального майна Подільського району м. Києва (далі — відділ приватизації); третя особа — Подільська районна у м. Києві рада (далі — Райрада), про зобов'язання укласти договір купівлі-продажу нежилого приміщення.

Пославшись на те, що відповідач неправомірно не виконує рішення Райради від 1 березня 2007 р. № 134 «Про перелік об'єктів комунальної власності територіальної громади Подільського району, що підлягають приватизації» (далі — рішення Райради № 134) та відмовляє ТОВ в укладенні договору купівлі-продажу нежилого приміщення в будинку № 18, літ. А за адресою: м. Київ, вул. Андріївський узвіз, позивач просив задовольнити позов.

Господарський суд м. Києва рішенням від 17 вересня 2007 р. позов задовольнив: зобов'язав відділ приватизації здійснити необхідні дії щодо виконання рішення Райради № 134 — укласти з ТОВ договір купівлі-продажу зазначеного приміщення загальною площею 562,10 кв. метра.

Вищий господарський суд України постановою від 12 листопада 2008 р. рішення місцевого господарського суду залишив без змін.

Колегія суддів Верховного Суду України ухвалою від 12 лютого 2009 р. за касаційним поданням Генерального прокурора України порушила провадження з перегляду в касаційному порядку цієї постанови Вищого господарського суду.

У касаційному поданні порушено питання про скасування зазначеної постанови Вищого господарського суду України з переданням справи на новий розгляд до суду першої інстанції з підстав її невід-

повідності рішенням Верховного Суду України і неправильного застосування норм матеріального та процесуального права.

Дослідивши матеріали справи, Судова палата у господарських справах Верховного Суду України дійшла висновку, що касаційне подання підлягає задоволенню з таких підстав.

Вищий господарський суд України, залишаючи без змін рішення суду першої інстанції, погодився з його висновком про необґрунтованість відмови відповідача виконати рішення органу місцевого самоврядування щодо приватизації спірного об'єкта, що було прийнято в межах його компетенції, оскільки положення Закону від 1 лютого 2005 р. № 2391-IV «Про тимчасову заборону приватизації пам'яток культурної спадщини» (далі — Закон № 2391-IV) не поширюється на спірний об'єкт, який є щойно виявленою пам'яткою культурної спадщини.

Проте такий висновок не можна визнати обґрунтованим, оскільки суд дійшов його без усебічного з'ясування дійсних обставин справи, порушивши таким чином вимоги ст. 43 ГПК.

Суд установив, що будинок № 18 по вул. Андріївський узвіз у м. Києві є щойно виявленим об'єктом культурної спадщини відповідно до наказу Управління охорони пам'яток історії та культури Київської міської державної адміністрації (далі — КМДА) від 30 грудня 1996 р. № 14.

Відповідно до рішення Райради № 134 затверджено перелік об'єктів комунальної власності територіальної громади Подільського району, що підлягають приватизації за Законом від 6 березня 1992 р. № 2171-XII «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» (далі — Закон № 2171-XII).

Згідно з цим рішенням нежиле приміщення за адресою: вул. Андріївський узвіз, 18, літери А, Б, В у м. Києві підлягало приватизації орендарем — ТОВ.

Листом від 9 серпня 2007 р. № 04/596 відділ приватизації відмовив ТОВ в укладенні договору купівлі-продажу, пославшись на заборону згідно із Законом № 2391-IV приватизації пам'яток культурної спадщини.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 Основного Закону України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У п. 3 ст. 2 Закону № 2171-ХІІ зазначено, що не можуть бути об'єктами малої приватизації будівлі (споруди, приміщення) або їх окремі частини, які становлять національну, культурну та історичну цінність і перебувають під охороною держави.

Об'єкти культурної спадщини, в тому числі щойно виявлені, відповідно до п. 2 ст. 14 та ч. 2 ст. 37 Закону від 8 червня 2000 р. № 1805-ІІІ «Про охорону культурної спадщини» (далі — Закон № 1805-ІІІ) до вирішення питання про занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України підлягають охороні відповідно до вимог цього Закону.

Згідно з ч. 1 ст. 18 цього ж Закону об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками (за винятком пам'яток, відчуження або передача яких обмежується законодавчими актами України), можуть бути відчужені, а також передані власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування чи управління іншій юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини.

У справі встановлено, що Головне управління охорони культурної спадщини КМДА (далі — Головне управління) у висновку від 3 серпня 2007 р. стосовно приватизації нежилого будинку № 18 по вул. Андріївський узвіз не заперечувало проти приватизації цього будинку ТОВ відповідно до чинного законодавства за умови погодження відчуження з центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини, яким є Міністерство культури і туризму України (оскільки зазначений будинок розташований на території Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ», який згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1761 занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як об'єкт національного значення).

Вирішуючи спір, суд зазначених вимог закону та умов висновку Головного управління від 3 серпня 2007 р. не врахував та ухилився від дослідження обставин погодження відчуження спірного об'єкта з Міністерством культури і туризму України.

Крім того, ст. 11 Закону № 2171-ХІІ надає право на приватизацію шляхом викупу об'єктів, які перебувають в оренді.

Згідно з п. 3 рішення виконавчого комітету Київської міської ради народних депутатів від 10 травня 1982 р. № 727 «Про створення творчого центру для художників міста Києва» приміщення будинків № 18, літери А, Б, В, Г, Д (площа 1 тис. 470 кв. метрів) по вул. Андріївський узвіз є нежилими та надаються в оренду Київському творчовиробничому об'єднанню «Художник» для створення творчого центру для художників м. Києва.

У подальшому ці об'єкти були включені до Переліку будинків і приміщень, які є комунальною власністю і рекомендуються для передачі у власність або у довічне користування творчих спілок України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 1998 р. № 1058.

Зазначеною постановою Кабінету Міністрів України органам місцевого самоврядування рекомендовано передати Національній спілці художників України приміщення творчих та художніх майстерень, у тому числі за адресою: м. Київ, вул. Андріївський узвіз, 18.

11 квітня 2000 р. між управлінням житлового господарства Київської спілки художників та управлінням майна Подільської районної у м. Києві державної адміністрації було укладено договір оренди на спірний об'єкт, строк дії якого встановлено до початку реконструкції будинків.

8 листопада 2004 р. управління майна Подільської районної у м. Києві державної адміністрації без припинення дії договору оренди з управлінням житлового господарства Київської спілки художників уклало договір оренди спірних приміщень з ТОВ.

Зазначені обставини, що мають істотне значення для правильного вирішення справи, суд не дослідив та не встановив, хто із орендарів мав право на приватизацію спірного об'єкта шляхом викупу відповідно до ст. 11 Закону № 2171-ХІІ.

Пленум Верховного Суду України у п. 1 постанови від 29 грудня 1976 р. № 11 «Про судові рішення» роз'яснив, що обґрунтованим визнається рішення суду, в якому повно відображені обставини, що мають значення для справи, висновки суду про встановлені обставини і правові наслідки є вичерпними, відповідають дійсності та підтверджуються достовірними доказами, дослідженими в судовому засіданні.

Оскільки зазначеним вимогам судові рішення у справі не відповідають, Судова палата у господарських справах Верховного Суду України, керуючись статтями 111¹⁷—111²⁰ ГПК, касаційне подання Генерального прокурора України задовольнила: постанову Вищого господарського суду України від 12 листопада 2008 р. та рішення Господарського суду м. Києва від 17 вересня 2007 р. скасувала, а справу передала на розгляд до суду першої інстанції.

РІШЕННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ

Передбачений ст. 67 КК України перелік обставин, що обтяжують покарання, є вичерпним і не допускає посилання на інші обставини, не передбачені цією статтею Кодексу

УХВАЛА

колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України
від 26 листопада 2009 р.
(в и т я г)

Дзержинський районний суд м. Кривого Рогу Дніпропетровської області вироком від 2 квітня 2009 р. до покарання у виді позбавлення волі засудив:

— У. за ч. 4 ст. 296 КК строком на чотири роки; за ч. 1 ст. 122 КК строком на два роки; за ч. 1 ст. 309 КК строком на один рік. На підставі ст. 70 КК за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим У. призначено остаточне покарання у виді позбавлення волі строком на чотири роки;

— Х. за ч. 4 ст. 296 КК строком на чотири роки; за ч. 1 ст. 122 КК строком на два роки; за ч. 1 ст. 263 КК строком на два роки. На підставі ст. 70 КК за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим Х. призначено остаточне покарання у виді позбавлення волі строком на чотири роки.

За вироком суду У. та Х. визнано винуватими і засуджено за те, що вони 11 липня 2008 р., перебуваючи на території промислової зони, грубо порушили громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства. У., підійшовши до автомобіля, де знаходилися К., К.І., Б., В., направив мисливську рушницю на Б. і наказав йому залишатися на місці, а в разі невиконання його вимоги, погрожував застосувати зброю, у зв'язку з чим потерпілий Б. сприйняв це як реальну погрозу своєму життю і здоров'ю. У цей час Х. з хуліганських мотивів, безпричинно ударив декілька разів К. по обличчю.

Крім того, Х. приблизно у вересні 2007 р. у невстановленої слідством особи придбав вогнепальну зброю — пістолет, який без передбаченого законом дозволу носив та зберігав до моменту вилучення працівниками правоохоронних органів.

23 серпня 2008 р., приблизно опівночі, У. та Х., виявляючи явну неповагу до суспільства, з хуліганських мотивів завдали декілька ударів руками, ногами та бейсбольною битою Н. у різні частини тіла та здійснили постріл з мисливської рушниці в потерпілого, спричинивши йому легкі тілесні ушкодження.

У., крім того, приблизно 20 вересня 2008 р. у невстановленої досудовим слідством особи незаконно придбав за 600 грн 0,9 г особливо небезпечної наркотичної речовини — героїну — для осо-

бистого вживання, яку незаконно перевіз до місця свого проживання та зберігав без мети збуту.

Апеляційний суд Дніпропетровської області ухвалою від 23 червня 2009 р. зазначений вирок щодо У. та Х. змінив, виключивши з мотивувальної частини вироку кваліфікуючу ознаку ст. 296 КК — повторність. У решті зазначений вирок залишив без змін.

У касаційній скарзі захисник просив судові рішення щодо У. змінити, призначити йому покарання, не пов'язане з позбавленням волі. Він вважав, що суд безпідставно послався у мотивувальній частині вироку на обставину, яка обтяжує покарання У., тобто на «вчинення злочинів після застосування міри запобіжного заходу у виді підписки про невиїзд», оскільки до нього така міра запобіжного заходу не обиралася.

Засуджений Х. у касаційній скарзі просив переглянути судові рішення та звільнити його від відбування покарання на підставі ст. 75 КК.

Перевіривши матеріали справи, доводи касаційних скарг, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що касаційну скаргу захисника слід задовольнити частково, а касаційну скаргу засудженого Х. — залишити без задоволення з огляду на таке.

Відповідно до вимог ч. 2 ст. 65 КК особі, яка вчинила злочин, має бути призначено покарання, необхідне та достатнє для її виправлення і попередження нових злочинів.

Згідно зі ст. 75 КК суд, враховуючи тяжкість злочину, особу винного та інші обставини справи, при призначенні покарання на строк не більше п'яти років позбавлення волі може прийняти рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням, якщо він дійде висновку про можливість виправлення засудженого без відбування покарання.

Суд повною мірою врахував конкретні обставини справи, дані про особи засуджених і призначив У. та Х. покарання без звільнення від його відбування з випробуванням, але необхідне й достатнє для їх виправлення та попередження вчинення нових злочинів.

Разом із тим, призначаючи покарання У., суд виходив з того, що останній вчинив злочини, у тому

числі й після того, як йому було обрано міру запобіжного заходу у виді підписки про невиїзд, що не відповідає матеріалам справи.

Як убачається з матеріалів справи, У. був засуджений за злочини, вчинені 11 липня та 23 серпня 2008 р. 24 вересня 2009 р. він був затриманий у порядку ст. 115 КПК, а 26 вересня 2009 р. йому було обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Міра запобіжного заходу у виді підписки про невиїзд щодо У. не обиралася.

Отже, посилання суду в мотивувальній частині вироку про визнання обтяжуючою покарання У. обставину «вчинення ним ряду зухвалих злочинів після застосування міри запобіжного заходу у виді підписки про невиїзд» не відповідає матеріа-

лам справи та суперечить ст. 67 КК, в якій встановлено вичерпний перелік обставин, що обтяжують покарання.

За таких обставин колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України вирок Дзержинського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 2 квітня 2009 р. та ухвалу Апеляційного суду Дніпропетровської області від 23 червня 2009 р. щодо Х. залишила без змін, а щодо У. змінила і виключила посилання суду на обтяжуючу покарання У. обставину «вчинення злочинів після обрання йому міри запобіжного заходу у виді підписки про невиїзд».

У решті зазначені судові рішення залишено без змін.

Відповідно до роз'яснень, що містяться у постанові Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 р. № 1 «Про практику постановлення судами вироків (постанов) при розгляді кримінальних справ в апеляційному порядку», виходячи з принципу безпосередності дослідження доказів, апеляційний суд не вправі дати їм іншу оцінку, ніж та, яку дав суд першої інстанції, якщо їх не було досліджено під час апеляційного розгляду справи

УХВАЛА

*колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України
від 5 листопада 2009 р.
(в и т я г)*

Дзержинський районний суд м. Харкова вироком від 4 березня 2008 р. засудив В. та А. за ч. 2 ст. 187 КК на сім років позбавлення волі кожного з конфіскацією всього належного їм майна.

Цим же вироком суд постановив стягнути солідарно із засуджених на користь К. 15 тис. грн моральної шкоди.

Зазначеним вироком В. і А. були визнані винними в тому, що 25 серпня 2006 р. приблизно о 2-ій годині, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, за попередньою змовою вони вчинили розбійний напад з метою заволодіння майном К. Застосувавши насильство, небезпечне для життя і здоров'я потерпілого, завдали йому ударів руками та ногами в області голови і тулуба, заподіявши черепно-мозкову травму, струс головного мозку та закритий перелом кісток носа, які належать до легких тілесних ушкоджень, що спричинили короткочасний розлад здоров'я. Після цього В. і А. відкрито заволоділи належним потерпілому мобільним телефоном вартістю 500 грн.

Колегія суддів судової палати у кримінальних справах Апеляційного суду Харківської області ухвалою від 4 вересня 2008 р. вирок змінила. Дії В. перекваліфікувала з ч. 2 ст. 187 на ч. 2 ст. 296 КК та призначила йому покарання у виді позбавлення волі строком на три роки, а дії А. перекваліфікувала з ч. 2 ст. 187 на ч. 2 ст. 296 і ч. 1 ст. 186 КК та при-

значила покарання у виді позбавлення волі: за ч. 2 ст. 296 КК — на три роки, а за ч. 1 ст. 186 КК — на два. На підставі ст. 70 КК за сукупністю злочинів А. призначено покарання у виді позбавлення волі строком на чотири роки. Виключено з мотивувальної частини вироку визнання обставиною, яка обтяжує покарання, вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою.

У касаційній скарзі потерпілий К. порушив питання про скасування ухвали апеляційного суду щодо В. та А. і направлення справи на новий апеляційний розгляд у зв'язку з неправильним застосуванням кримінального закону, а також невідповідністю призначеного покарання тяжкості злочину та особам засуджених унаслідок його м'якості. Він стверджував, що суд апеляційної інстанції помилково дійшов висновку про наявність у діях засуджених хуліганського мотиву та ексцесу виконавця в діях А. щодо заволодіння його майном, при цьому не взято до уваги узгодженість та характер дій нападників, відсутність у їхніх діях об'єктивної сторони злочину, передбаченого ч. 2 ст. 296 КК. Також К. зазначав, що перекваліфікація дій засуджених призвела до того, що призначене їм покарання є надто м'яким.

Засуджені В. і А. подали заперечення на касаційну скаргу, в яких просили скаргу залишити без задоволення.

(Продовження на с. 34)

РІШЕННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ

Передбачений ст. 67 КК України перелік обставин, що обтяжують покарання, є вичерпним і не допускає посилання на інші обставини, не передбачені цією статтею Кодексу

УХВАЛА

колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України
від 26 листопада 2009 р.
(в и т я г)

Дзержинський районний суд м. Кривого Рогу Дніпропетровської області вироком від 2 квітня 2009 р. до покарання у виді позбавлення волі засудив:

— У. за ч. 4 ст. 296 КК строком на чотири роки; за ч. 1 ст. 122 КК строком на два роки; за ч. 1 ст. 309 КК строком на один рік. На підставі ст. 70 КК за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим У. призначено остаточне покарання у виді позбавлення волі строком на чотири роки;

— Х. за ч. 4 ст. 296 КК строком на чотири роки; за ч. 1 ст. 122 КК строком на два роки; за ч. 1 ст. 263 КК строком на два роки. На підставі ст. 70 КК за сукупністю злочинів шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим Х. призначено остаточне покарання у виді позбавлення волі строком на чотири роки.

За вироком суду У. та Х. визнано винуватими і засуджено за те, що вони 11 липня 2008 р., перебуваючи на території промислової зони, грубо порушили громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства. У., підійшовши до автомобіля, де знаходилися К., К.І., Б., В., направив мисливську рушницю на Б. і наказав йому залишатися на місці, а в разі невиконання його вимоги, погрожував застосувати зброю, у зв'язку з чим потерпілий Б. сприйняв це як реальну погрозу своєму життю і здоров'ю. У цей час Х. з хуліганських мотивів, безпричинно ударив декілька разів К. по обличчю.

Крім того, Х. приблизно у вересні 2007 р. у нествановленої слідством особи придбав вогнепальну зброю — пістолет, який без передбаченого законом дозволу носив та зберігав до моменту вилучення працівниками правоохоронних органів.

23 серпня 2008 р., приблизно опівночі, У. та Х., виявляючи явну неповагу до суспільства, з хуліганських мотивів завдали декілька ударів руками, ногами та бейсбольною битою Н. у різні частини тіла та здійснили постріл з мисливської рушниці в потерпілого, спричинивши йому легкі тілесні ушкодження.

У., крім того, приблизно 20 вересня 2008 р. у нествановленої досудовим слідством особи незаконно придбав за 600 грн 0,9 г особливо небезпечної наркотичної речовини — героїну — для осо-

бистого вживання, яку незаконно перевіз до місця свого проживання та зберігав без мети збуту.

Апеляційний суд Дніпропетровської області ухвалою від 23 червня 2009 р. зазначений вирок щодо У. та Х. змінив, виключивши з мотивувальної частини вироку кваліфікуючу ознаку ст. 296 КК — повторність. У решті зазначений вирок залишив без змін.

У касаційній скарзі захисник просив судові рішення щодо У. змінити, призначити йому покарання, не пов'язане з позбавленням волі. Він вважав, що суд безпідставно послався у мотивувальній частині вироку на обставину, яка обтяжує покарання У., тобто на «вчинення злочинів після застосування міри запобіжного заходу у виді підписки про невиїзд», оскільки до нього така міра запобіжного заходу не обиралася.

Засуджений Х. у касаційній скарзі просив переглянути судові рішення та звільнити його від відбування покарання на підставі ст. 75 КК.

Перевіривши матеріали справи, доводи касаційних скарг, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що касаційну скаргу захисника слід задовольнити частково, а касаційну скаргу засудженого Х. — залишити без задоволення з огляду на таке.

Відповідно до вимог ч. 2 ст. 65 КК особі, яка вчинила злочин, має бути призначено покарання, необхідне та достатнє для її виправлення і попередження нових злочинів.

Згідно зі ст. 75 КК суд, враховуючи тяжкість злочину, особу винного та інші обставини справи, при призначенні покарання на строк не більше п'яти років позбавлення волі може прийняти рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням, якщо він дійде висновку про можливість виправлення засудженого без відбування покарання.

Суд повною мірою врахував конкретні обставини справи, дані про особи засуджених і призначив У. та Х. покарання без звільнення від його відбування з випробуванням, але необхідне й достатнє для їх виправлення та попередження вчинення нових злочинів.

Разом із тим, призначаючи покарання У., суд виходив з того, що останній вчинив злочини, у тому